

Kauppakamarikysely: Työntekijäpula rajoittaa edelleen yritysten kasvua - 66 prosenttia yrityksistä kertoo osaajapulan estävän kasvua ja liiketoiminnan kehittämistä

Kauppakamarien kyselyn mukaan 59 (P-K 73,9 %) prosentilla yrityksistä on pulaa osaavasta työvoimasta ja 66 (P-K 52,1 %) prosenttia yrityksistä kertoo osaajapulan rajoittavan yrityksen kasvua ja liiketoiminnan kehittämistä. Suurin pula on ammatillisista osaajista. Heikentynyt suhdannetilanne on vaikuttanut hetkellisesti yritysten työllistämismahdollisuuksiin ja työvoiman tarpeeseen. Keskuskauppakamari kuitenkin varoittaa, että yritykset tulevat ajautumaan vakaviin ongelmiin talouden elpyessä, mikäli toimia osaajapulan helpottamiseksi ei tehdä ennakoivasti.

Pohjois-Karjalassa vastanneista yrityksistä peräti 73,9 %:lla on pulaa osaavasta työvoimasta. Pohjois-Karjalan kauppakamarin toimitusjohtaja Antti Toivasen mukaan osaajapula on vielä kasvanut edellisestä kyselystä. Samoin ero valtakunnalliseen työvoimapulaan. 52,1 % vastanneista yrityksistä sanoo osaajapulan rajoittavan kasvun ja liiketoiminnan kehittämistä. Luku on lähes sama Pohjois-Karjalassa kuin edellisessä kyselyssä.

Kauppakamarien jäsenyrityksille tehdyn kyselyn mukaan osaajapula rajoittaa edelleen yritysten kasvua ja liiketoiminnan kehittämistä. 66 prosenttia yrityksistä kertoo osaavan työvoiman saatavuuden rajoittavan yrityksen kasvua ja liiketoiminnan kehittämistä. Vastaajista 12 arvioi osaajapulan rajoittavan paljon, 35 prosenttia jonkin verran ja 20 prosenttia vähän.

Tiedot selviävät kauppakamarien jäsenyrityksille toteutetusta kyselystä, johon vastasi yli 1150 yritystä eri puolilta Suomea.

Peräti 59 prosentilla yrityksistä on pulaa (43%) tai paljon pulaa (18%) osaavasta työvoimasta. Suhdanteiden heikentymisestä huolimatta vain neljä prosenttia yrityksistä kertoo osaavasta työvoimasta olevan ylitarjontaa.

“Nämä luvut ovat pysäyttäviä. Kun heikentyneessä suhdannetilanteessakin iso osa yrityksistä kärsii edelleen työvoiman saatavuudesta, niin kyllä tämä ongelma on edelleen Suomessa hyvin akuutti”, sanoo Keskuskauppakamarin varatoimitusjohtaja Johanna Sipola.

Suhdanteen heikkeneminen näkyy kuitenkin kyselyssä: osaajapulasta kärsivien yritysten määrä on laskenut vuodessa noin kymmenellä prosenttiyksiköllä.

Heikentynyt suhdanne näkyy tyypillisesti työvoiman kysymisen alentumisena. Sipola kuitenkin muistuttaa, että mikäli osaajapulan helpottamiseksi ei tehdä nopeita ja ennakoivia toimia nyt, ajautuvat yritykset talouden elpyessä vakaviin ongelmiin.

”Kun talous saadaan takaisin kasvu-uralle, tulee yritysten pula osaavasta työvoimasta merkittävästi kasvamaan. Tähän Suomessa pitää olla valmis, jotta emme omin toimin tyrehdytä yritysten kasvupotentiaalia. Osaava työvoima on myös talouden kasvumoottori”, Sipola sanoo.

68 prosenttia yrityksistä arvioi rekrytointitarpeen kasvavan seuraavan parin vuoden aikana

Kyselyn mukaan suhdannetilanteen heikentyminen on vähentänyt yritysten rekrytointitarpeita. 39 prosenttia (P-K 43,5 %) yrityksistä arvioi heikentyneen suhdannetilanteen vähentäneen merkittävästi tai jonkin verran yrityksen lähitulevaisuuden rekrytointitarpeita. 55 prosenttia (P-K 56%) arvioi, ettei suhdannetilanteella ole vaikutusta rekrytointitarpeeseen.

Heikentyneestä suhdannetilanteesta huolimatta yritysten näkymä lähitulevaisuudelle on kuitenkin positiivinen. Selkeä rekrytointitarve näkyy seuraavan parin vuoden aikajänteellä. Jopa 68 prosenttia yrityksistä arvioi rekrytointitarpeensa kasvavan tai kasvavan merkittävästi 2-3 vuoden aikajänteellä.

”Kyselyn mukaan yritysten tarve osaavalle työvoimalle tulee kasvamaan seuraavan parin vuoden aikana.

Siksi toimia osaajapulan helpottamiseksi tulisi tehdä juuri nyt, jotta kasvanut tarve työvoimalle ei yllätä ja rajoita yritysten kasvupotentiaalia ja talouden elpymistä. Vaikka hallitusohjelma muuten ruokkii kasvua ja edistää kilpailukykyä, voi työvoiman saatavuus osoittautua merkittäväksi haasteeksi tulevina vuosina”, Sipola sanoo.

Ammatillisen tutkinnon ja ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneista kovin pula

Yritysten näkökulmasta tärkeimmät syyt rekrytointihaasteisiin ovat, ettei avoimiin tehtäviin ole riittävästi hakijoita (42%) (P-K 43,5 %), hakijoiden vähäinen työkokemus (41%) (P-K 26,1 %), kiihtynyt kilpailu työntekijöistä (35%) (P-K 34,8%) sekä hakijoiden soveltumaton koulutus (29%) (P-K 34,8%). Yritykset saivat kyselyssä valita korkeintaan kolme tärkeintä tekijää, jotka ovat syinä rekrytointihaasteisiin.

Pohjois-Karjalassa rekrytoinnissa erottui muuhun maahan verrattuna se, että työkokemuksen puuttumista ei koettu niin suureksi esteeksi. Soveltumattoman koulutuksen haaste taas oli muuta maata isompi, kertoo kauppakamarin toimitusjohtaja Toivanen.

Yritysten tarve kohdistuu erityisesti ammatillisen koulutuksen suorittaneisiin osaajiin. Noin 82 prosenttia yrityksistä kertoo tarvitsevänsä toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneita osaajia (32%) paljon, (36%) jonkin verran tai (15%) vähän). Myös ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneista osaajista on pulaa ja yrityksistä 84% sanoo tarvitsevänsä ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita (20%) paljon, (40%) jonkin verran tai (24%) vähän.

“Yritysten tarve kohdistuu erityisesti ammatillisiin osaajiin ja tarve on toistunut kyselyissämme vuosittain. Yritysten näkemyksiä keskeisistä ratkaisuista on kuunneltava. Aivan keskeinen keino on kasvattaa merkittävästi osaajien maahanmuuttoa, sillä oma väestömme ei pitkällä aikavälillä tule kattamaan yritysten tarpeita”, sanoo Sipola.

Kauppakamarien osaajakysely tehtiin 6.-11.9.2023 ja siihen vastasi 1154 yritystä eri toimialoilta eri puolilta Suomea. Kyselyn aineisto on kerätty sähköpostitse kauppakamarien jäsenyrityksiltä. Kyselyyn on voinut vastata yhden kerran jäsenyritystä kohden.

Lisätietoja: Pohjois-Karjalan kauppakamarin toimitusjohtaja Antti Toivanen, antti.toivanen@kauppakamari.fi, p. 050-327 7732